

Kartografické znázornění hranic v Akademickém atlase českých dějin

Ing. Pavel Seemann

23. 10. 2012

Digitální technologie v geoinformatice,
kartografii a DPZ

Úvod

- AAČD – shrnutí poznatků české historické vědy
- Pravěk, středověk, raný novověk, novověk a moderní dějiny
- Mapy, grafy, fotografie, dobové dokumenty a text
- prof. Semotánová, Historický ústav AV ČR
- Cajthaml, Seemann, Janata, Zimová, FSv ČVUT v Praze
- Znázornění hranic v různých druzích historických map malých měřítek

Běžné mapy – obecně zeměpisné

Požadavky na hranice v AAČD

- Dobové a současné hranice
- Požadavek na rozlišitelnost
 - dobové a současné hranice
 - více druhů dobových hranic
 - vzájemné prolínání, překrývání
- Jasný průběh hranic
 - v různých typech map (v závislosti na podkladu)
 - značka odpovídající povrchu, kterým prochází

Značkový klíč pro hranice

- Administrativní hranice

- nejčastější; struktura linie, barva, tloušťka linie
- přednost dobových a nadřazených

státní současná

státní historická

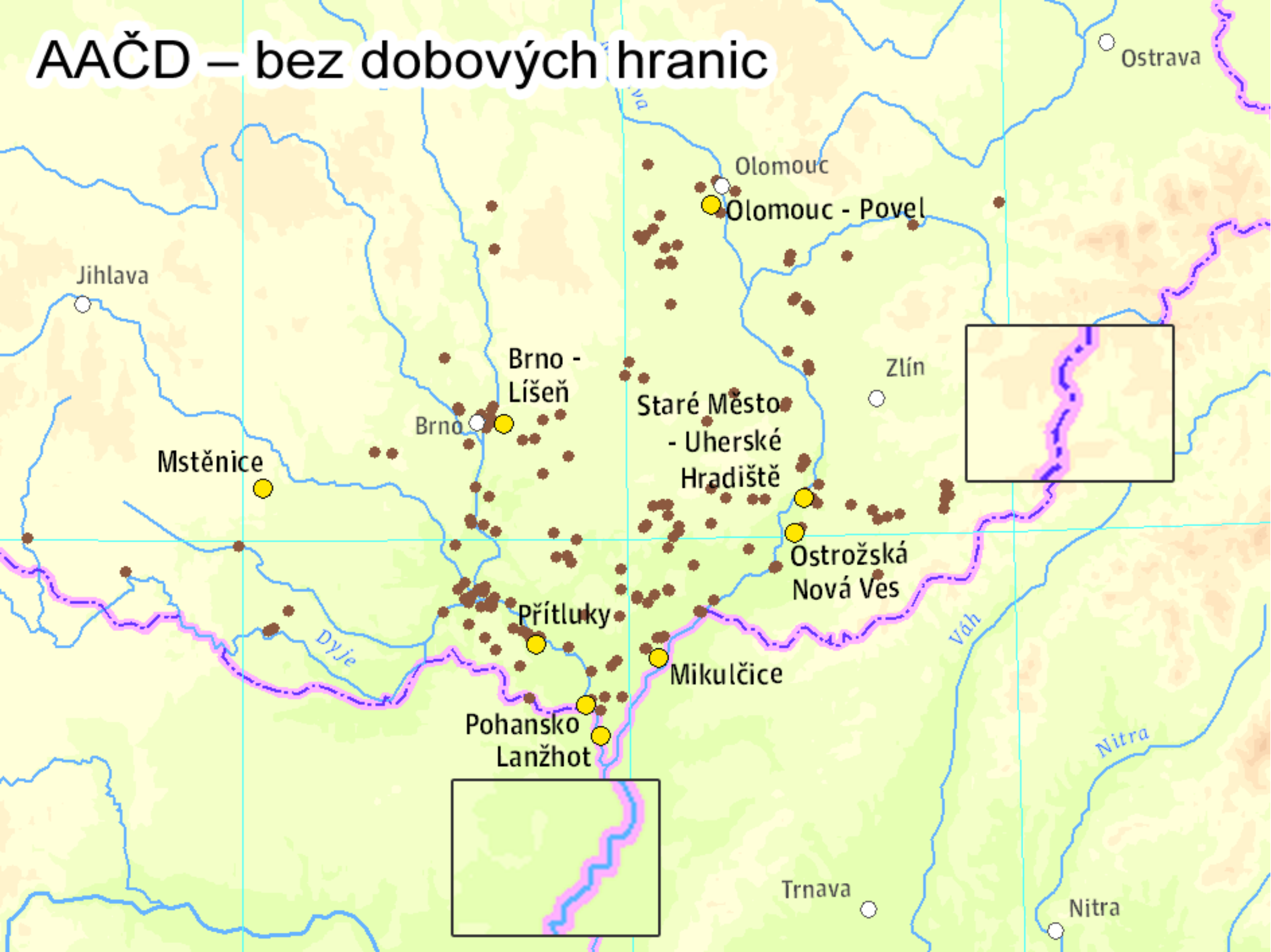
zemská historická

krajská historická

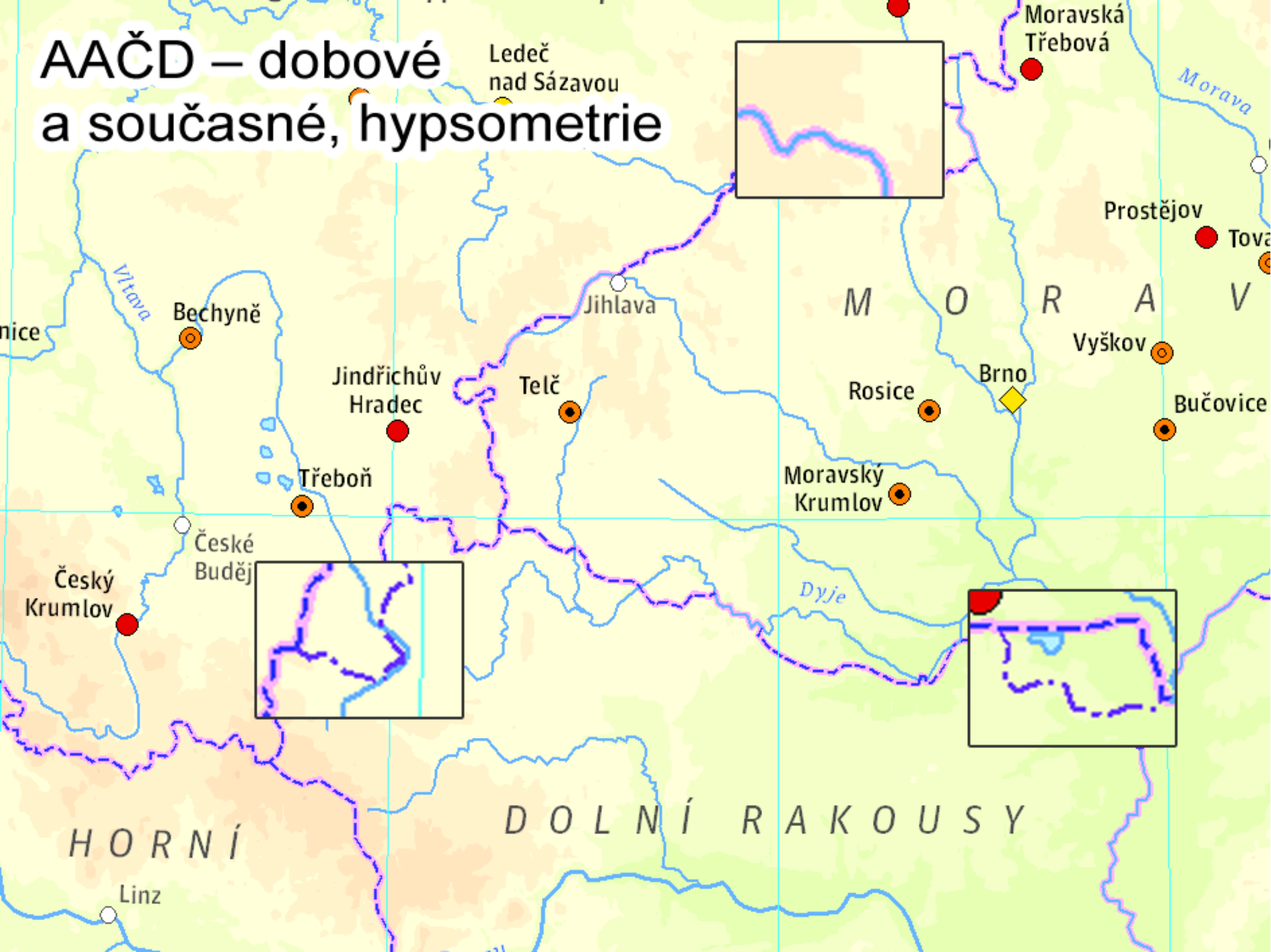
AAČD – bez dobových hranic

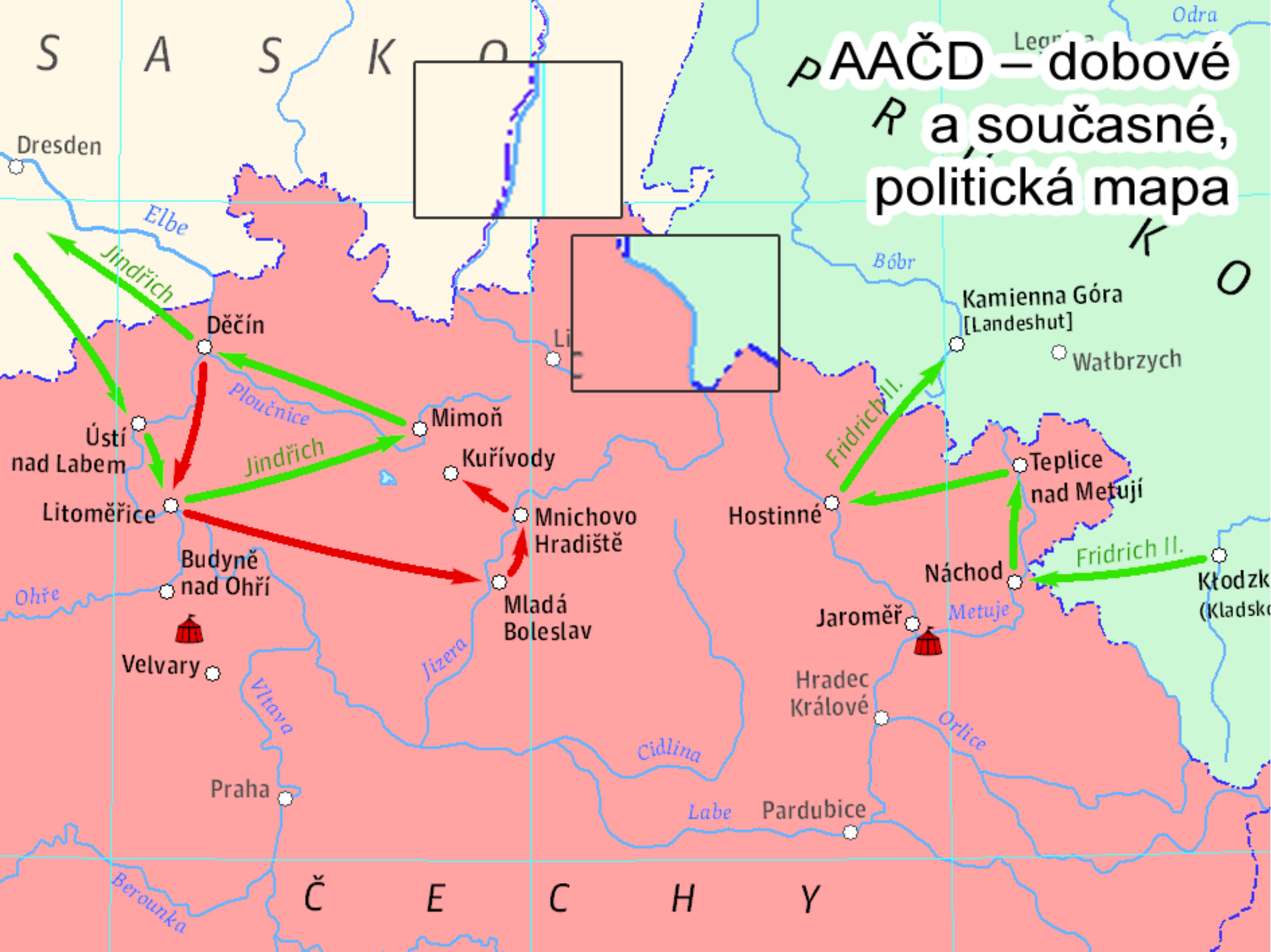

AAČD – bez dobových hranic

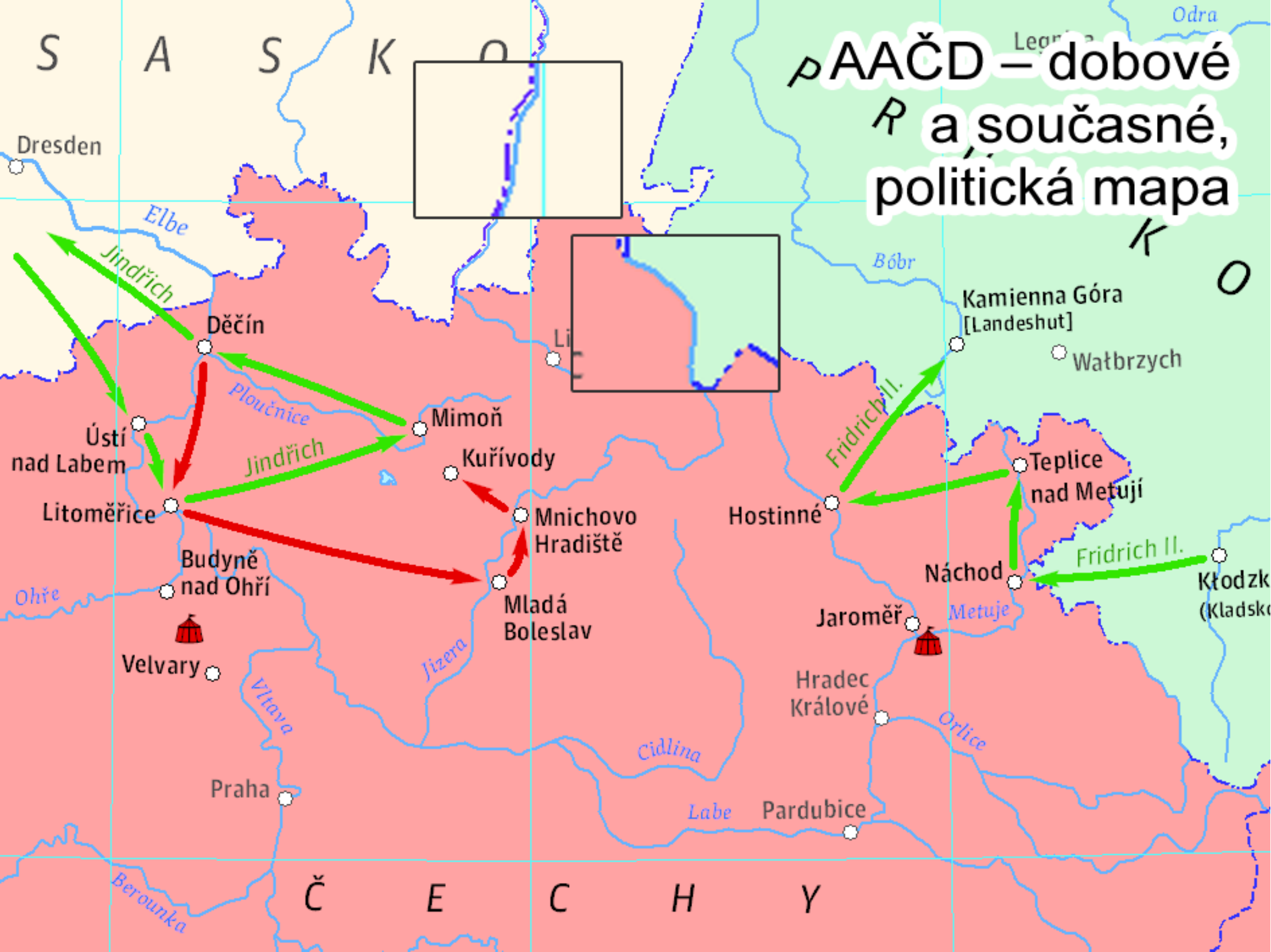
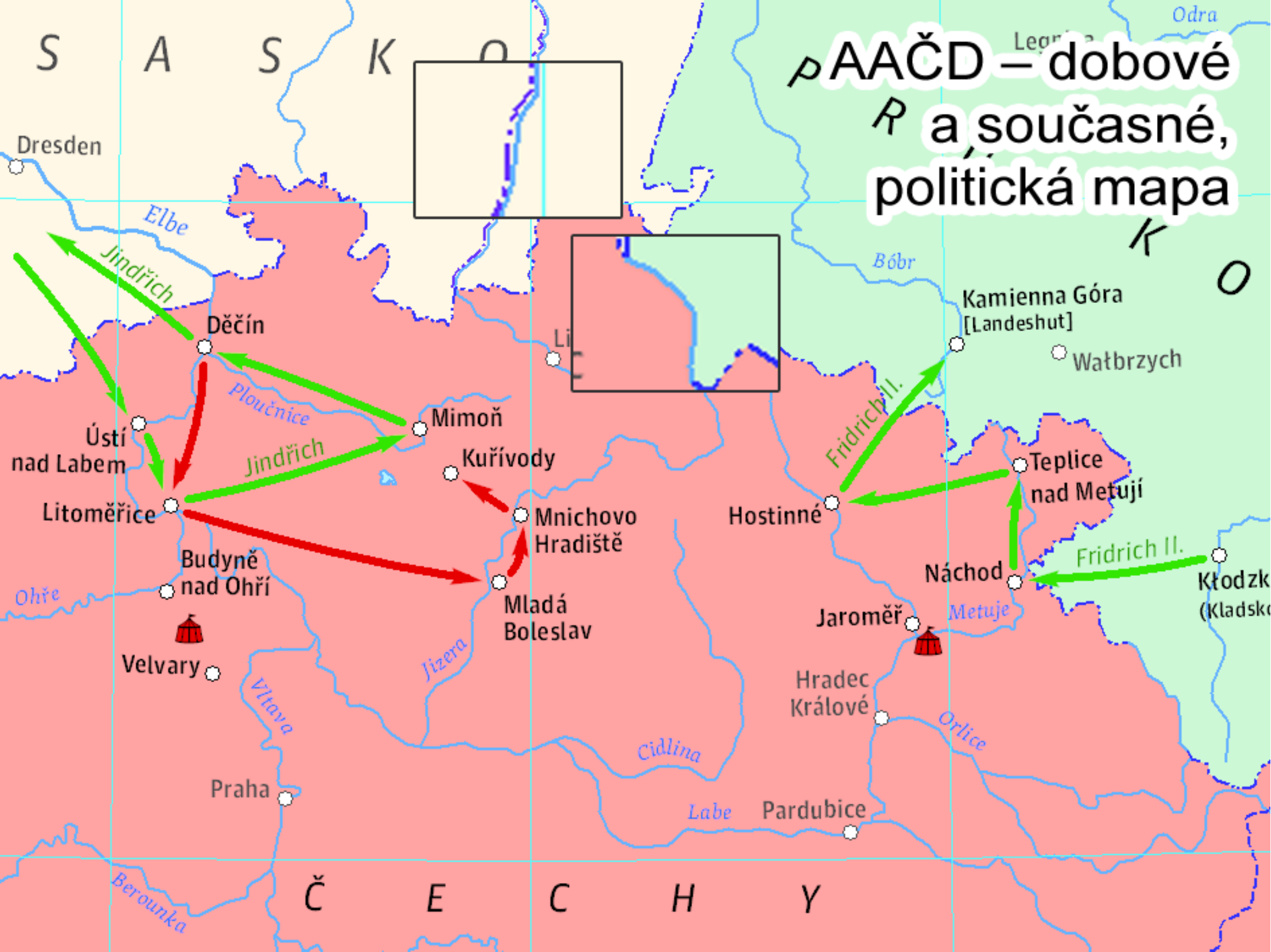

AAČD – dobové a současné, hypsometrie

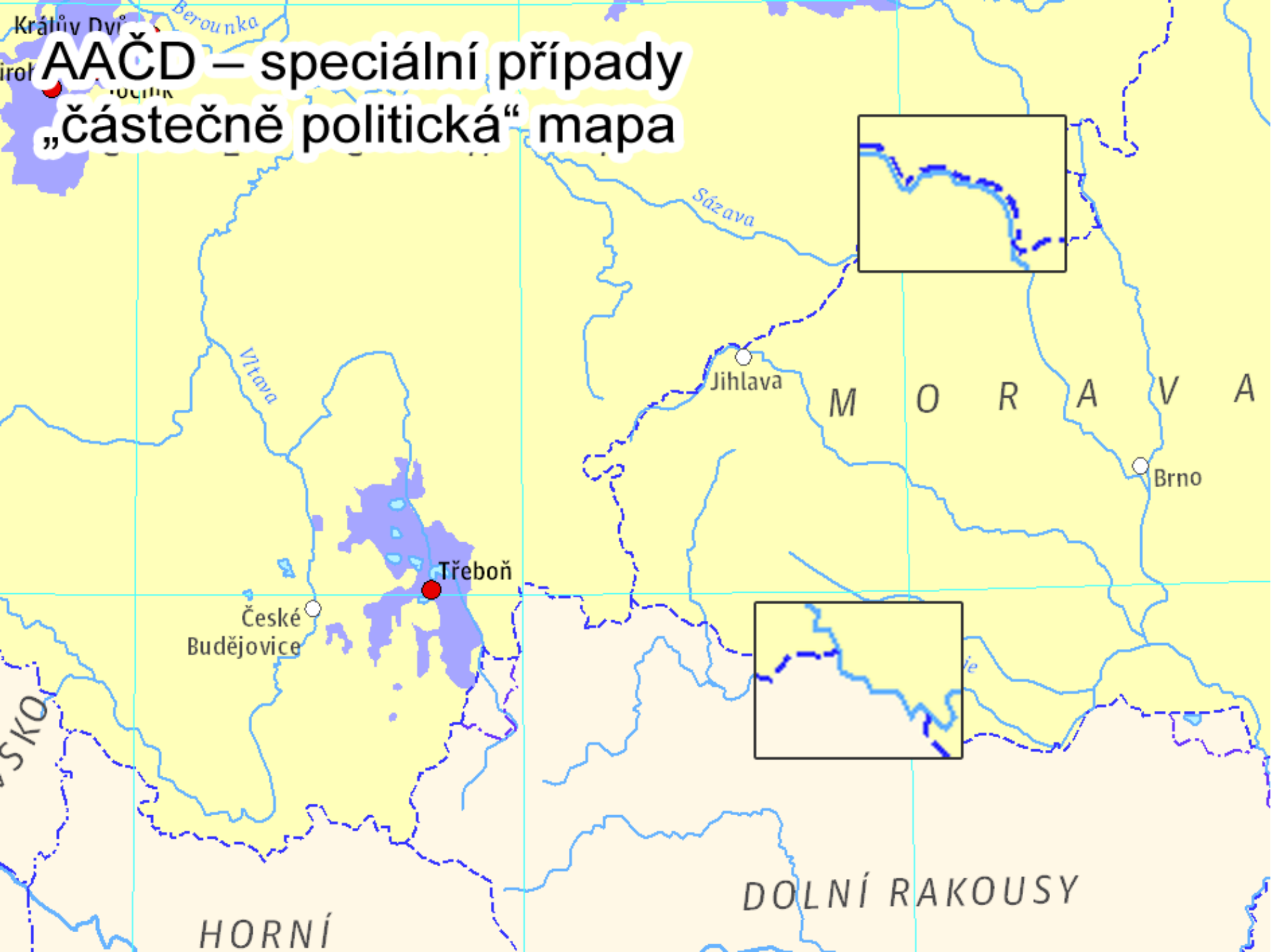

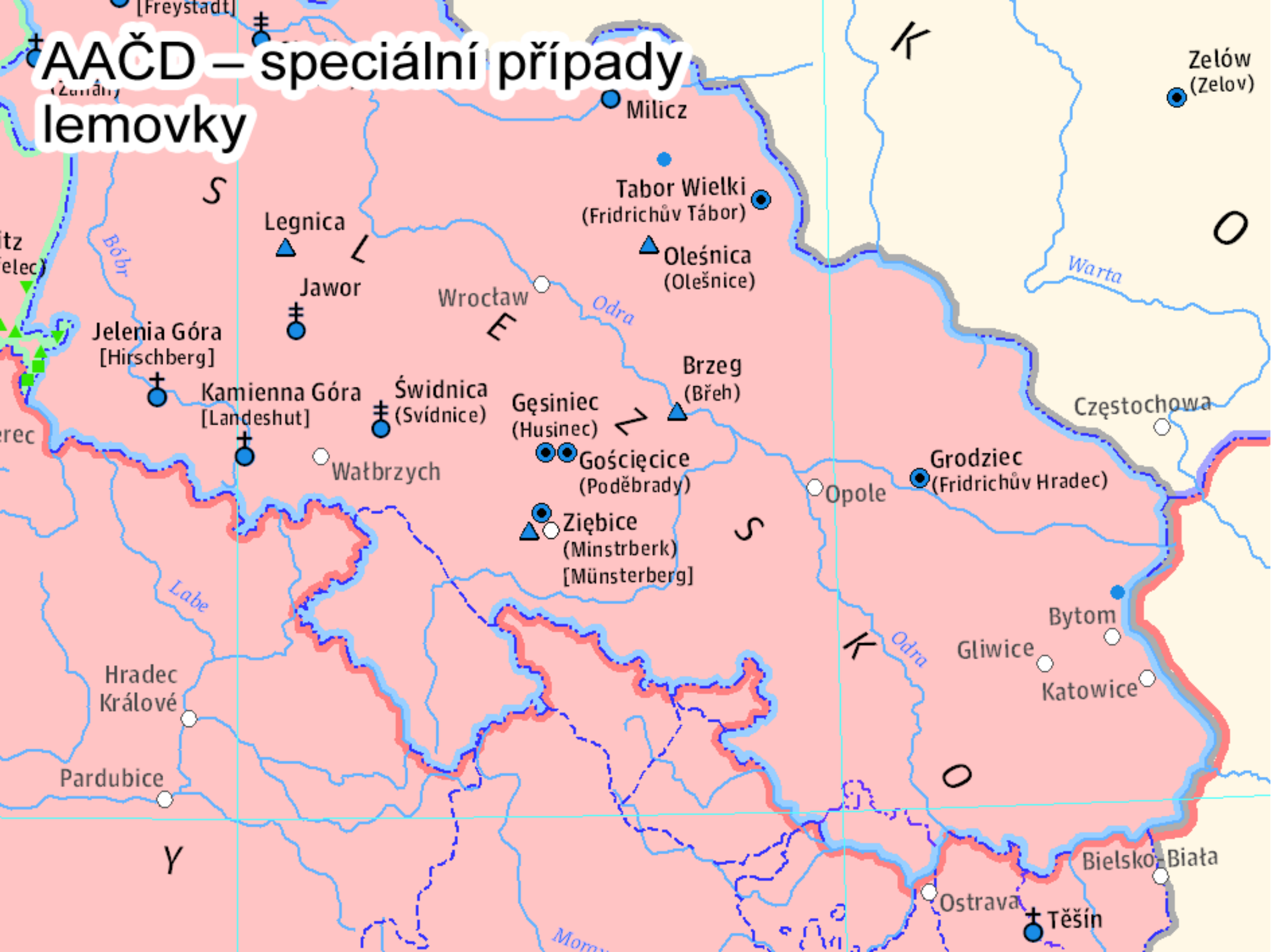
AAČD – dobové a současné, politická mapa

Království
Berounka
AAČD – speciální případy
„částečně politická“ mapa

AAČD – speciální případy lemovky

Symbologie v ArcGIS for Desktop

- Třída pro současné hranice
- Několik tříd pro dobové hranice

	DRUH_HRANICE	TYP_HRANICE	VIZUALIZACE
současné hranice	N (normální)		0
	R (řekou, vodním tokem)		1
	J (jezerem, vodní plochou)		
historické hranice	N (normální)	státní	
	R (řekou, vodním tokem)	zemská	
	J (jezerem, vodní plochou)	krajská	

Symbologie v ArcGIS for Desktop

- Pořadí vykreslování
 - hlavní linie hranice
 - vodní plochy
 - vodní toky
 - lemovka hranic
- Lemovka
 - jiný pohled na data s odlišnou symbologií
- Odsun hranic od vodních toků
 - $(\text{tloušťka hranice} + \text{tloušťka vodního toku})/2$

Další problémy související se zpracováním hranic

- Uvedené zásady
- Přehled o změnách hranic
 - polohově
 - typově (změny z hlediska *státní* × *zemská hranice*)
- Dostatečná podrobnost podkladů
 - staré mapy
(geodetické základy, starší – topologie)
 - historické mapy

Další problémy související se zpracováním hranic

- Odvozování hranic z již odvozených, či z map ne-kartografů
 - blízkost podkladové hranice současné hranici
 - hranice vedoucí vedle či křížící se s vodním tokem
 - nutné na základě dalších informací rozhodnout zda jde o rozdílnost (chybu) podkladů či opravdu nesoulad linií (hranice x vodní tok)
- Hranice na základě seznamů

Závěr

- Literatura

- [1] *Akademický atlas českých dějin*, autorský kolektiv, texty, vyobrazení a historický obsah map Eva Semotanová a kol., kartografie Jiří Cajthaml a kol., Praha, Academia 2013, ve zpracování.
- [2] *Školní atlas světa*. Praha: Kartografie PRAHA a. s.: 2011, 3. vydání
- [3] Purš J. a kol.: *Atlas československých dějin*, Praha: Kartografický a reprodukční ústav. 1965. 40 s.

- Tento příspěvek byl podpořen projektem SGS ČVUT číslo **SGS12/050/OHK1/1T/11**